



Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet
Svetniški klub samostojnih svetnikov
Krekov trg 10, 1000 Ljubljana
t: 01 306 45 45
sksam@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Številka: 020-4/2024-4

Datum: 16. 2. 2024

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana –
HITRI POSTOPEK, sprememba 106. člena Poslovnika Mestnega sveta (drugič)

PRIPRAVIL: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

NASLOV: Predlog spremembe Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana -
sprememba 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana
(uradno prečiščeno besedilo) (Ur. L. RS, št. 31/21) s predlogom za hitri
postopek

POROČEVALEC: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

PRISTOJNO

DELOVNO TELO: Statutarno pravna komisija

PREDLOG SKLEPOV:

1. Mestni svet mestne občine Ljubljana sprejme predlog, da predlog Spremembe Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana – sprememba prvega odstavka 106. člena – sprejme po hitrem postopku.
2. Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Spremembe Poslovnika Mestne občine Ljubljana - sprememba prvega odstavka 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Aleš Primc
mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družine

Prilogi:

- predlog spremembe poslovnika z obrazložitvijo
- člen poslovnika, ki se spreminja

Na podlagi 29. in 86. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21– uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji sprejel

Sprememba Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

1. člen

V Poslovniku Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21– uradno prečiščeno besedilo) se spremeni prvi odstavek 106. člena tako, da se v celoti glasi:

»Svet lahko pri posamezni točki po opravljenih razpravah vseh k razpravi prijavljenih mestnih svetnikov odloči, da se obravnava zadeve preloži ali konča.«

2. člen

Ta sprememba poslovnika začne veljati takoj, ko je sprejeta.

Številka:

Datum:

Župan

Mestne občine Ljubljana

Zoran Janković

Člen poslovnika, ki se spreminja

106. člen

~~Svet lahko pri posamezni točki po odprtju razprave kadarkoli odloči, da se obravnava zadeve preloži ali konča.~~

Predlagatelj obravnavane zadeve se lahko opredeli do predloga za preložitev obravnave oziroma za končanje obravnave. Opredelitev lahko traja največ eno minuto.

Obrazložitev

predloga Spremembe Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana – sprememba prvega odstavka 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Pravni temelj

Pravni temelj za sprejem osnutka Sprememb in dopolnitev Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana sta 29. in 86. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12; v nadaljnjem besedilu: statut). Drugi odstavek 29. člena statuta določa, da ima mestni svet svoj poslovnik, s katerim podrobneje ureja način dela, postopek odločanja in razmerja do drugih organov MOL, 86. člen pa, da mestni svet poleg drugih aktov sprejema tudi poslovnik.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja

Ko gre za temeljno pravico opozicije, da predlaga rešitve, opozarja na nepravilnosti in korupcijo ter predstavlja stališča in razpravlja, gre prav gotovo za zelo relevantne vsebine, o katerih je Mestni svet dolžan razpravljati. 106. člen poslovnika namreč onemogoča opoziciji izvajanje temeljne nadzorstvene funkcije v Mestni občini Ljubljana.

Prvi odstavek 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (uradno prečiščeno besedilo) (Ur. L. RS, št. 31/21) – v nadaljevanju: Poslovnik – v trenutni formulaciji omogoča večini v Mestnem svetu, da opoziciji kadarkoli med razpravo o posamezni točki dnevnega reda onemogoči razpravo in s tem predstavitev stališč ter rešitev, kar pomeni nedemokratično in protiustavno onemogočanje izvajanja del in nalog opozicijskih mestnih svetnic in svetnikov. S trenutno sporno formulacijo 106. člena Poslovnika lahko večina v Mestnem svetu kadarkoli onemogoči:

- demokratičen dialog, izmenjavo stališč ter konstruktivno razpravo rešitvah v Mestnem svetu, kar je temelj demokratičnega postopka sprejemanja odločitev;
- predstavitev in opozarjanje na škodljive posledice ravnanj in odločitev

- sodelovanja pri upravljanju javnih zadev, za katere so bili opozicijski Mestni svetnice in svetniki izvoljeni;

- izvajanje nadzorstvene vloge opozicije v Mestnem svetu, ki je ključna in konstitutivna vloga za demokratično izvoljeno predstavniško telo ter je pomemben faktor preprečevanja zlorab oblastne funkcije, ki je v rokah večine;

- dostop do informacij, pomembnih za občanke in občane;

- dostop do informiranosti o delovanju mestnih svetnic in svetnikov tekom mandata, kot podlago za odločanje volilk in volilcev na naslednjih volitvah.

Poleg tega trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika pomeni obliko zastraševanja opozicijskih svetnic in svetnikov, saj jih večina lahko, če ne razpravljajo v skladu z njihovi pričakovanji, kadarkoli utiša.

Gre za grobe posege v dolžnosti, naloge in pravice mestnih svetnic in svetnikov, ki se v praksi dogajajo. Sporni prvi odstavek 106. člena je bil tako uporabljen že na 1. izredni seji Mestnega sveta v novem mandatu dne 23. 1. 2023. Ob razpravi o ukrepih za zagotovitev osebnega zdravnika vsem občankam in občanom Ljubljane v bližini doma, kar je najbolj pereč problem Ljubljane v danem trenutku, je podžupan in mestni svetnik Samo Logar, univ. dipl. prav., predstavnik stranke Gibanje Svoboda, potem ko so razpravljali samo dve koalicijski mestni svetnici ter župan, predlagal, da se razprava v skladu s spornim 106. členom Poslovnika zaključi. Ta nedemokratičen predlog je podprlo kar 24 koalicijskih mestnih svetnic in svetnikov! S tem se je prepovedala razprava in predstavitev rešitev vsem 10 še prijavljenim opozicijskim mestnim svetnicam in svetnikom.

Trenutna sporna formulacija prvega odstavka 106. člena Poslovnika Mestnega sveta MOL se v praksi kaže kot nezaslišan poseg v svobodo izražanja, enakosti pred zakonom ter demokratične izmenjave stališč in argumentov v Mestnem svetu Ljubljana ter pomeni drastično omejevanje možnosti dela ter vloge opozicije v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana, kakor tudi onemogočanje možnosti iskanja najboljših rešitev v demokratičnem dialogu v okviru Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Kot je razvidno iz magnetograma seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana z dne 23. 1. 2023, je Zoran Janković, predsedujoči seji, prijave k razpravi, k tej točki dnevnega reda zbiral diskriminatorno in sicer tako, da so se lahko najprej prijavi k razpravi predstavniki njegove liste in predstavniki koalicijske stranke Gibanje Svoboda. S tem jim je prednostno omogočil prijavo in s tem razpravo, mestne svetnice in svetnike opozicije, ki jim je dal kasneje možnost prijave pa diskriminiral, kar pomeni grobo poteptano načelo enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS).

Vsi mestni svetnice in svetniki, ki jim je bila s tem izglasovana prepoved predstavitve rešitev za zagotovitev osebnega zdravnika za vse občanke in občane Ljubljane v bližini doma, so se pravočasno prijavi k besedi, da bi podali v demokratični razpravi svoje stališče in obrazložitve do predlaganih sklepov glede problematike zdravstva v Ljubljani. Prav tako ni bilo na njihovi strani nobenega razloga za odvzem besede, ki so navedeni v 65. členu Poslovnika.

Zaradi uporabe trenutne sporne formulacije 106. člena Poslovnika MOL, je bil delu občanov, ki so volili opozicijo, kakor tudi vseh drugih občank in občanov, ki podpirajo demokratično delovanje Mestnega sveta Ljubljane onemogočeno biti slišani in slišati različna stališča v demokratičnem procesu razprave znotraj Mestnega sveta MOL.

Trenutna sporna formulacija 106. člena je torej pravna podlaga namenjeno praksi izključevanja ter zatiranja opozicije, ki je urejenim demokratičnim državam tuja.

Trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika je v nasprotju z naslednjimi členi Ustave RS:

- 1. in 2. členom URS, ki opredeljujeta Slovenijo kot demokratično in pravno republiko;

- 14. členom, ki določa enakost pred zakonom,

- 39. členom, ki določa svobodo izražanja;

- 44. členom, ki določa pravico sodelovanja v javnih zadevah;

- 82. členom, ki velja smiselno tudi za občinske in mestne svetnike, glede nevezanosti na kakršnakoli navodila ter

- 138. členom URS, ki določa, da prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih.

Sprejetje spornega proceduralnega sklepa na podlagi trenutne sporne formulacije 106. člena Poslovnika dne 23. 1. 2023, ko je bilo 10 mestnim svetnicam in svetnikom prepovedana razprava je bila kršitev vseh zgoraj navedenih pravic tem mestnim svetnicam in svetnikom.

Ustava Republike Slovenije v 1. členu določa, da je Slovenija demokratična republika. To pomeni, da v Sloveniji ni absolutistične oblasti, ampak demokratična volilna izbira, kakor tudi demokratično izvajanje oblasti, ki predpostavlja vladno in opozicijsko funkcijo v predstavniških telesih. Za demokratično in pravno državo sta obe funkciji, tako vladajoča kot opozicijska, konstitutivno bistveni ter praktično pomembni in ključni, saj skupaj tvorita demokratično in pravno tako državno kot družbeno ureditev ter odpirata prostor demokratičnega dialoga kot poti iskanja najboljših rešitev. Prav tako je demokratični dialog v predstavniških telesih pomemben za usklajevanje različnih družbenih interesov kakor tudi za mirno razreševanje družbenih nesoglasij in nasprotij. V primeru, da večina v predstavniških telesih zatre demokratični dialog v predstavniških telesih, se praviloma bistveno poveča izražanje družbenih nesoglasij in nasprotij zunaj predstavniških teles.

Brez opozicije ni demokracije. Onemogočanje delovanja opozicije pomeni rušenje demokratične in pravne ureditve države. Ključna opozicijska vloga je sodelovanje pri upravljanju javnih zadev, ki vključuje med drugim predstavitev stališč, rešitev, argumentov, nadzorstveno vlogo itn., kar vse trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika onemogoča, saj daje večini kadarkoli možnost, da opoziciji odvzame besedo.

Ukinitve razprave, predstavitve stališč, rešitev in argumentov opozicije, ki jo večini v ljubljanskem Mestnem svetu daje trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, pomeni neposredno ogrožanje demokratične in pravne državne ter družbene ureditve. Ker gre za glavno mesto, največjo občino v Sloveniji, obstaja nevarnost širitve tovrstnih zgledov tudi na druge občine, posledično pa tudi grožnjo razraščanja totalitarnih teženj zatiranja opozicije v drugih predstavniških telesih. Zato je tovrstne škodljive in nevarne nedemokratične tendence nujno potrebno zaustaviti, preden se razrastejo tudi zunaj Mestne občine Ljubljana.

Mandat, naloge, dolžnosti in pravice mestne svetnice oz. svetnika so podeljeni s strani občank in občanov Ljubljane in nihče, razen iz razlogov, ki jih predpisuje zakon, jih mestnim svetnicam in svetnikom ne more in ne sme odvzeti, še najmanj pa koalicijska večina opozicijskim mestnim svetnikom. Poleg tega, da je to nedemokratično in protiustavno to izkazuje tudi nedemokratične, totalitarne in diktatorske težnje konkretne večine v Mestnem svetu, ki uporablja ta člen 106. člen Poslovnika. Ob jasno izkazanih nedemokratičnih, totalitarnih in diktatorskih težnjah sedanje večine v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana, ki jo sestavljajo mestni svetnice in svetniki Liste Zorana Jankovića ter stranke Gibanje Svoboda, ki so se izkazale že kar na 1. izredni seji v tem mandatu (prva vsebinska seja), je sprememba spornega prvega odstavka 106. člena Poslovnika nujna za minimalen standard demokratičnega delovanja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Trenutna sporna formulacija 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana je v globokem neskladju tudi s preambulo Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki dejansko politično demokracijo izpostavlja kot najpomembnejši način zavarovanja temeljnih svoboščin ter pravičnosti in miru na svetu. Sporni 106. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana onemogoča dejansko demokracijo v Mestnem svetu Ljubljana, saj daje večini možnost ukinitve dejanske politične demokracije z ukinitvijo demokratične razprave v mestnem svetu, prav tako opoziciji jemlje ključen vzvod izvrševanja opozicijske nadzorstvene vloge ter vloge opozarjanja na slabe, nedomišljene, koruptivne itn. odločitve večine, s čemer je tudi v veliki meri onemogočen nadzor javnosti nad delovanjem vladajočih. Prav tako je sporni 106. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana v neskladju s 14. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, saj uvaja diskriminacijo pri dostopu do možnosti razprave v mestnem svetu zaradi političnega prepričanja.

Določila kot je trenutno sporna formulacija prvega odstavka 106. člen Poslovnika Mestne občine Ljubljana, nima Poslovnik Državnega zbora Republike Slovenije, ki lahko služi kot poslovnik najvišjega demokratičnega predstavniškega telesa v Republiki Sloveniji, kot demokratični vzor in minimalni standard poslovnikov predstavniških institucij v Republiki Sloveniji.

Omenjeni člen v nasprotju z drugim odstavkom 11. člena Zakona o lokalni samoupravi (ZLS), ki določa, da občani v občinah odločajo o zadevah lokalne samouprave preko svetov, sestavljenih iz članov, ki jih volijo svobodno in tajno na podlagi neposredne, enake in splošne volilne pravice. S tem, ko se svetnikom onemogoča predstavitev stališč v razpravi, je ta pravica po 11. členu zakona dejansko odvzeta občankam in občanom.

Že samo dejstvo, da gre za opozicijo pove, da gre za manjšino, zaradi česar morajo biti splošni akti kot je poslovnik še toliko previdnejši pri nedemokratičnih posegih ter v funkciji zaščite demokratičnih pravic manjšine, da sploh lahko opravlja opozicijsko vlogo. To je tudi interes občank in občanov, saj je razprava v predstavniških telesih pomemben opozicijski vzvod nadzora oblasti ter s tem omejevanja sprejemanja slabih odločitev, zlorab oblasti, korupcije in klientelizma. Onemogočanje ter prepovedovanje razprav opozicije ter vsakovrstno privilegiranje koalicije v predstavniških telesih pomeni tudi neenake možnosti na volitvah, še posebej v luči dejstva, da je tudi ljubljansko mestno dejansko glasilo Zorana Jankovića in njegovih podpornikov, v katerem opoziciji ni priznana enakovredna pravica predstavljanja svojih stališč, npr. v skladu z volilnim rezultatom.

Obrazložitev zahteve za hitri postopek

Tretji odstavek 122. člena poslovnika se glasi:

»Svet lahko sprejme akt iz prvega odstavka tega člena po hitrem postopku iz naslednjih razlogov:

- če bi zaradi sprejema akta po rednem postopku lahko nastale težko popravljive posledice,
- če je potrebno nujno ukrepanje zaradi preprečevanja ali odpravljanja posledic naravnih ali drugih nesreč,
- zaradi upoštevanja predpisanih ali postavljenih rokov,
- če gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve aktov MOL.

Predlog za sprejem akta po hitrem postopku mora biti obrazložen.«

Predlagano spremembo poslovnika je potrebno v skladu s prvo alinejo tretjega odstavka poslovnika, saj bi zaradi sprejema akta po rednem postopku lahko nastale težko popravljive posledice. Predlagano sprejeti takoj za zagotovitev demokratičnega delovanja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. S spornim 106. členom Poslovnika lahko večina v Mestnem svetu kadarkoli onemogoči:

- demokratičen dialog in izmenjavo stališč v Mestnem svetu, ki je temelj demokratičnega postopka sprejemanja odločitev;
- predstavite in opozarjanje na škodljive posledice ravnanj in odločitev večine v Mestnem svetu;
- sodelovanja pri upravljanju javnih zadev, za katere so bili opozicijski Mestni svetnice izvoljeni;
- izvajanje nadzorstvene vloge opozicije v Mestnem svetu, ki je ključna in konstitutivna vloga za demokratično izvoljeno predstavniško telo;
- dostop do informacij, pomembnih za občanke in občane, glede na to, da so seje Mestnega sveta javne
- dostop do informiranosti o delovanju mestnih svetnic in svetnikov tekom mandata, kot podlago za odločanje volilk in volilcev na naslednjih volitvah.

Poleg tega trenutna sporna formulacija prvega odstavka 106. člena Poslovnika pomeni obliko zastraševanja opozicijskih svetnic in svetnikov, saj jih večina lahko, če ne bodo razpravljali v skladu z njihovi pričakovanji, kadarkoli utiša.

Za zagotovitev kvalitetnega, demokratičnega in konstruktivnega dela Mestnega sveta je zato nujno potrebno, da se trenutno sporna formulacija prvega odstavka 106. člena Poslovnika v najkrajšem možnem času spremeni tako, da ne bo več diskriminatorna in nedemokratična. Dokler je taka sporna formulacija tega člena v veljavi, ljubljanski Mestni svet ne izpolnjuje temeljnih procesnih pogojev za demokratično delovanje. Zagotavljanje možnosti delovanja tako koalicije kot opozicije je temeljni procesni pogoj demokratične in pravne države ter občine.

Poleg tega gre v skladu s četrto alinejo tretjega odstavka 122. člena poslovnika za manjšo spremembo poslovnika in sicer zgolj enega člena, za katero niso potrebna nikakršna nomotehnična usklajevanja ter preučitve. Potreben je zgolj minimalen demokratičen občutek večine v Mestnem svetu, da gre za sramoten in nedemokratičen člen v poslovniku, ki onemogoča svobodno delo opozicije ter ogroža demokratično razpravo ter sprejemanje najboljših rešitev v Mestnem svetu.

Poglavitne rešitve

Predlagana rešitev je, da se sporna formulacija prvega odstavka 106. člen Poslovnika Mestne občine Ljubljana spremeni tako, da je mogoče točko dnevnega reda prekiniti ali končati po izvedenih razpravah vseh prijavljenih mestnih svetnic in svetnikov. S tem bo odpravljena drugorazrednost in diskriminacija opozicijskih mestnih svetnic in svetnikov, ki jim ob veljavnosti trenutne formulacije spornega prvega odstavka 106. člena, lahko večina v mestnem svetu kadarkoli onemogoči predstavitev stališč, opozarjanje na nepravilnosti ter razpravo. To bo prineslo več svobode ter omogočilo bolj demokratično delovanje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, več konstruktivnega dialoga in s tem sprejemanja boljših rešitev za občanke in občane Mestne občine Ljubljane.

V nadaljevanju je podana obrazložitev k členu, ki se spreminja:

K 1. členu

Predlaga se sprememba sporne formulacije prvega odstavka 106. člena poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, ki omogoča, da lahko večina v mestnem svetu kadarkoli opoziciji onemogoči predstavitev stališč, opozarjanje na nepravilnosti ter razpravo. Ta sprememba je nujna za zagotovitev bolj demokratičnega delovanja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Sporna formulacija prvega odstavka 106. člena namreč onemogoča delovanje opozicije v Mestnem svetu, kadarkoli se za to odloči večina v Mestnem svetu. To je nedemokratično ter ruši vrsto temeljnih pravnih načel (glej obrazložitev pod naslovom *Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja*).

Finančne posledice

Ni negativnih finančnih posledic. Predvideni so veliki prihranki zaradi boljših rešitev, ki bodo sprejete v bolj demokratičnem in konstruktivnem procesu odločanja v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana.

Aleš Primc

mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družin